

X. Konferenca slovenskih znanstvenikov iz sveta in Slovenije

Ljubljana, 24. in 25. oktober 2019

Svetovni slovenski kongres že vrsto let pripravlja strokovna srečanja slovenskih strokovnjakov doma in po svetu s katerimi želi vzpostaviti stalne stike in medsebojno oplemenititi strokovne in podjetniške odnose z izkušnjami naših uspešnih rojakov po svetu. 24. in 25. oktobra 2019 je v prostorih Instituta "Jožef Stefan" potekala jubilejna X. Konferenca slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije. Svetovni slovenski kongres je konferenco pripravil v soorganizaciji z Institutom "Jožef Stefan" (IJS), Slovensko znanstveno fundacijo (SZF), Almo Mater Europaea in Klubom slovenskih podjetnikov. Kot pri prejšnjih srečanjih so bili cilji konference povečati kroženje znanja, vzpostavitev stikov in sodelovanja med našimi strokovnjaki, ki delajo ali študirajo v tujini in domovini. Častno pokroviteljstvo nad konferenco je prevzel predsednik Vlade RS, gospod Marjan Šarec.

Osrednji rdeči niti letošnje konference sta bili globalizacija v ekonomiji in »zelene teme«. Tokratna uvodna predavateljica sta bila predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), akademik dr. Tadej Bajd ter predsednik Global Family Business Institute, prof. dr. Laurence Hewick iz Kanade. Predsednik SAZU je spregovoril o pomembnosti raziskav in se deloma dotaknil tudi okoljevarstvenih tem, predvsem boja z ogljičnim odtisom. Laurence Hewick pa je v svojem predavanju podal dokaj podroben pregled Slovenije kot se kaže skozi različne znanstvene raziskave in kazalce. Kot zaključek je podal nekaj predlogov za izboljšanje kompetitivnosti Slovenije v globalnem svetu; potrebna je preusmeritev pozornosti s hitrosti inovacij na produktivnost in zvišanje življenjskega standarda, ponovno je potrebno pregledati fiskalno politiko, davčne reforme in spodbude ter poiskati vizionarsko vodstvo z moralnimi kompasi za premislek o trajnostnih gospodarskih in okoljskih politikah.

V prvem tematskem sklopu »Razvoj globalne ekonomije – meje in vplivi na družbo« so se predavatelji posvetili vprašanju kakšen je novo nastajajoči sistem ekonomije in kako le-ta vpliva na našo družbo, kakšni so novi izzivi, vključno s spremembami na področju svetovne trgovine, ter priložnosti, ki se ponujajo. V sklopu so nastopili: Nina Pavčnik z Dartmouth College (ZDA), Mojmir Mrak z Ekonomske fakultete v Ljubljani, Benjamin Wakounig iz SGZ (Avstrija) in Robert Frandolič iz SDGZ (Italija). Predavatelji so si bili enotni, da bo v primeru nadaljnje globalizacije prišlo do prerazporejanja ekonomske moči pri tem pa bosta vodilni velesili postali Kitajska in Indija. Nina Pavčnik je v svojem predavanju nazorno prikazala, da ima globalizacija vedno svojo svetlo in temno plat – odpirajo se nova delovna mesta in se uvajajo nove tehnologije, po drugi strani pa na ta račun odmirajo starejše tehnologije in posledično tudi delovna mesta povezana s temi dejavnostmi. Robert Frandolič in Benjamin Wakounig pa sta v svojih predavanjih predstavila predvsem prednosti in pasti globalizacije ter poskušala nakazati k čemu bi morala Slovenija stremeti v prihodnosti.

Drugi dan konference se bo pričel s prvo dopoldansko sekcijo z naslovom »Tehnološke perspektive in izzivi sodobnega gospodarstva.« V sklopu so nastopili: Hubert Kosler (Yaskawa Slovenia), Miha Modic (UCL in The Francis Crick Institute, Velika Britanija), Borut Bohanec (Biotehnična fakulteta), Urška Vrhovšek (Edmund Mach Foundation, Italija), Gregor Cevc (The Advanced Treatments Institute, Nemčija) in Miran Zupančič (Plamtex d.o.o.). Ta sklop je pravzaprav nadaljeval začeto tematiko prejšnjega sklopa in je skušal odgovorjati na vprašanja kako naj se pravzaprav podjetje pripravi na prihajajoče spremembe ekonomije, da bo uspešno na novem globalnem trgu. Govorniki so prikazali konkretne primere in izkušnje, ki so jih pridobili s svojim trdim delom, inovacijami ali izvrstnimi idejami. Pravzaprav nekega preprostega recepta za uspeh ni, obstajajo le smernice, ki zagotavljajo stabilnost podjetja na tržišču. Vedno bolj je pomembna informiranost o stanju na trgu, o novih raziskovanjih na dotičnih področjih in osebni prilagajanju porabniku.

V drugem dopoldanskem sklopu so predavatelji predstavili nove tehnologije in znanje, izjemne dosežke in dobre prakse. Predavanja so imeli: Dario Križ (European Institute of Science AB, Švedska), Dragan Mihailović (Institut »Jožef Stefan«), Andrej Krume (Nordic Star, Danska), Marko Lukić (Lumar) in Matej Mertik (Alma Mater Europea, Slovenija-Švica). Inovacije v širšem smislu besede, tudi izboljšani tehnološki postopki, so tisto kar daje podjetjem njihovo začetno in nadaljnjo prednost ter polet. Vedno večja je potreba po inovacijah, kar zahteva poznavanje tehnologij, novih pristopov upravljanja ter trženja za rast in obstoj. V današnji globalni ekonomiji praktično ni podjetja, ki mu ne bi bilo potrebno slediti razvoju in novim odkritjem v znanosti, saj to pogosto vodi v pomembne inovacije, ki lahko pripeljejo do znatne prednosti na domačem in-ali celo globalnem tržišču. Med navedenimi predavanji velja izpostaviti projekt Mostovi – odprto izobraževanje in mreženje vrhunskih slovenskih strokovnjakov iz tujine v študijski proces univerze, ki ga pripravlja Alma Mater Europea v sodelovanju s švicarskim podjetjem, ki jim zagotavlja IT podporo. Svoja predavanja lahko tako v slovenščini študenti sledijo na praktično vseh kontinentih sveta.

V zadnjem sklopu konference so predavatelji predstavili raziskave s področja podnebnih sprememb ter razmišljali o priložnostih, ki jih za podjetniški trg predstavlja vedno bolj naravnani ekološki način življenja potrošniške družbe. Svoje poglede in razmišljanja so podali: Edi Kraus, (AquafilSLO, Italija), Tina Šantl Temkiv (Aarhus University, Department of Environmental Science, Danska), Griša Močnik (Aerosol d.o.o.), Erik Margan (Institut »Jožef Stefan«) in Klemen Bergant (Agencija RS za okolje). Podnebne spremembe ter naravovarstvena tematike so zadnjih nekaj let neprestano vroča tema v medijih. Znanstvene raziskave žal kažejo, da mediji žal podajajo precej popačene podatke o teh temah in se ne trudijo, da bi poiskali relevantne ter zanesljive informacije, ampak se raje zadovoljijo s pavšalnimi mnenji. Težko je določiti kakšen del krivde je pri tem potrebno pripisati podjetjem, ki »zelene teme« vidijo kot vir zaslužka, saj pogosto namenoma zavajajo z namenom, da bi tako bolje prodali svoj produkt. Nastopajoči so si bili enotni, da je znanost o okolju pogostokrat »talka« političnih skupin, ki z njo želijo doseči podporo. Za podjetja postaja vedno bolj pomembno, da se produkte predstavlja kot okolju prijazne, za okolje manj obremenjujoče. Nekateri uspejo v tem najti tudi prijetno komparativno prednost; v podjetju AquafilSLO tako na primer za svoje produkte odkupujejo pravzaprav odpadke (odslužene ribiške mreže, odrabljena oblačila...) in jih po posebnem postopku ponovno predelajo v uporabne izdelke.

Konferenca je prikazala kar nekaj izjemnih znanstvenih dosežkov, ki kažejo na to, da je Slovenija v koraku s časom kar se tiče novih raziskav, dobrih praks in idej precej pa zaostaja pri pogojih, ki jih ponuja znanstvenikom in gospodarstvenikom. Prav tako ostaja velik problem financiranje aplikativnih raziskav, ki ga praktično ni. Slovenija mora v prihodnosti več investirati v znanost in aplikativne raziskave, če naj se nadeja večjega finančnega priliva tako iz različnih projektov ali prodaje inovativnih izdelkov. Slovenija mora več pozornosti namenjati produktivnosti in izboljšati življenjski standard, da bo s tem preprečila socialne nemire – s tem bo zmanjšala nestabilnosti in negotovost, to pa je ključnega pomena za trajnostni gospodarski razvoj. Zanimivega srečanja se je v obeh dnevih udeležilo nekaj več kot 100 slušateljev.